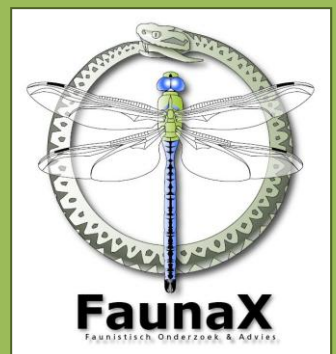

2012

Ecologische beoordeling

Bouw 80 woningen Middenmeer te Stavoren

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B

8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Ecologische beoordeling

Bouw 80 woningen Middenmeer te Stavoren

Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet

Gorredijk, augustus 2012

In opdracht van:

Gemeente Súdwest Fryslân

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Opzet	1
2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING	3
2.1 Natuurbeschermingswet	3
2.2 Ecologische hoofdstructuur	5
3. RESULTATEN QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET	6
3.1 Flora	6
3.2 Fauna	6
3.2.1 Vogels	6
3.2.2 Zoogdieren	6
3.2.3 Amfibieën en reptielen.....	7
3.2.4 Vissen.....	7
3.2.5 Ongewervelden	7
4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	8
4.1 Overzicht beschermde soorten	8
4.2 Conclusies en aanbevelingen	8
5. BRONNEN EN LITERATUUR	10
BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET	11
Algemene zorgplicht.....	11
Verbodsbepalingen	11
Omgaan met beschermde soorten	11
Vogels.....	12
Zorgvuldig handelen	12

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op een perceel aan de westelijke kant van de Meerweg in Stavoren is de bouw van 80 woningen gepland. Het plangebied zal geëgaliseerd worden. Hiervoor moeten bomen worden gekapt en alle sloten zullen worden gedempt. In figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied te zien.

Aangezien het hier een ruimtelijke ingreep betreft, is ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging, een toetsing aan de Flora- en faunawet een vereiste. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn via een korte ecologische beoordeling, een quick scan, getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van deze beoordeling, waarbij adviezen zijn geformuleerd hoe te handelen conform de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied (rood omlijnd). (bron: GoogleEarth)

1.2 Opzet

In opdracht van Gemeente Súdwest Fryslân is door Bureau FaunaX, op basis van een veldbezoek, bureaustudie en ecologisch inzicht, een beschouwing opgesteld over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en habitats binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Op 1 augustus 2012 is deze ecologische beoordeling in de vorm van een quick scan uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde plant- of diersoorten bevinden of hiervoor geschikte biotopen of

habitats. Het onderzoek is uitgevoerd door het plangebied te voet te doorkruisen en visueel te inspecteren op geschikte habitats voor of aanwijzingen van beschermde soorten. Voor de bemonstering van de sloten is gebruik gemaakt van een RAVON-type schepnet.

Deze ecologische beoordeling geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voor?
2. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
3. Voor welke soorten en habitats wordt de wet mogelijk overtreden en hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
4. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 5.

De onderhavige ecologische beoordeling is uitgevoerd volgens het principe 'zorgvuldig handelen' (zie Bijlage).

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage).

2.1 Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval dat de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is/wordt aangewezen.

Het plangebied ligt op een afstand van minder dan een halve kilometer van het N2000-gebied IJsselmeer. In figuur 2 is een luchtfoto te zien van de ligging van het plangebied ten opzichte van het N2000 gebied.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (middelpunt geel gemarkeerd) ten opzichte van het N2000-gebied IJsselmeer (rood begrensd). (bron: GoogleEarth/Alterra)

Het IJsselmeer is onder andere aangewezen als N2000-gebied voor de vele soorten vogels die er komen om te ruien, foerageren, overwinteren en broeden. De broedvogels waarvoor het gebied is aangewezen zijn:

- Aalscholver
- Roerdomp
- Lepelaar
- Bruine Kiekendief
- Porseleinhoen
- Bontbekplevier
- Kempfaan
- Visdief
- Snor
- Rietzanger

Daarnaast is het water van belang voor vissen als spiering en de zeldzame rivierdonderpad. Op de natte landzones komen zeldzame soorten als noordse woelmuis en groenknolorchis voor. Habitattypes waarvoor het IJsselmeer is aangewezen zijn:

- Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
- Ruigten en zomen > moerasspirea
- Ruigten en zomen > harig wilgenroosje
- Overgangs- en trilvenen > Trilvenen

Er kan vanuit worden gegaan dat het plangebied in ieder geval geen waarde heeft voor overwinterende vogels waarvoor het N2000 gebied is aangewezen. De genoemde broedvogels zijn niet in het plangebied aangetroffen. Tevens worden zij hier niet verwacht, ofwel omdat het plangebied niet aan de eisen voldoet die de soorten stellen aan hun broedplaatsen, of omdat het gebied te veel verstoord wordt door de omliggende huizen en nabij gelegen haven. Dit geldt ook voor de overwinterende vogelsoorten waarvoor het plangebied mogelijk geschikt zou zijn. Deze vogels rusten en overnachten veelal op het IJsselmeer. Het gebied wordt te veel verstoord door bijvoorbeeld wandelaars voor foeragerende overwinteraars.

Beschermde plantensoorten als de groenknolorchis werden niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. De grond is hiervoor te voedselrijk. Hiervoor ontbreken ook de genoemde habitattypes.

Voor de noordse woelmuis is het gebied te droog en tevens ontbreekt grotendeels de juiste vegetatie die de Noordse woelmuis nodig heeft voor beschutting.

Het plangebied ligt in de nabijheid van het Natura 2000-gebied IJsselmeer. De geplande werkzaamheden hebben naar verwachting echter geen negatieve invloed of effecten op de soorten en/of habitats waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

2.2 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied ligt niet binnen de EHS.

Het plangebied ligt niet binnen de EHS. Toetsing aan de EHS is derhalve niet aan de orde.

3. RESULTATEN QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET

3.1 Flora

Het plangebied bestaat grotendeels uit weiland met Engels raaigras. Hierin werden soorten als perzikkruid, gewone berenklauw, vogelwikke, scherpe boterbloem en speerdistel aangetroffen.

In deel met bomen aan de noordoost kant van het gebied werden ook soorten als duizendblad, boerenwormkruid, meidoorn, gewone vlier en fluitenkruid aangetroffen. De bomen in het gebied bestaan onder andere uit schietwilg, lijsterbes en diverse populierensoorten.

Langs en in de sloten werd een grotere diversiteit aan plantensoorten aangetroffen. Dit waren soorten als gele lis, lisdodde, riet, drijvend fonteinkruid, grote waterweegbree, smalle waterpest en grote egelskop. De aangetroffen plantensoorten duiden op een voedselrijk milieu op het land en in het water.

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht door de voedselrijke grond.

3.2 Fauna

Op basis van het biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten. Er werden enkele beschermde soorten binnen het plangebied aangetroffen en er worden tevens beschermde soorten in het plangebied verwacht.

3.2.1 Vogels

Tijdens het veldbezoek werd een aantal vogelsoorten waargenomen, waaronder huiszwaluw, kleine mantelmeeuw, sperwer, fitis en tiftjaf. In de bomen en struiken kunnen diverse soorten zangvogels tot broeden komen. In de oevers kunnen soorten als waterhoen, meerkoet en wilde eend tot broeden komen.

3.2.2 Zoogdieren

Waterspitsmuis

Het plangebied is geschikt voor de zwaar beschermde waterspitsmuis (Ff-wet, tabel 3), waarvan het voorkomen uit de omgeving bekend is. De waterspitsmuis jaagt onder water op kleine visjes, amfibieën en macrofauna (kleine waterdiertjes). De oevers zijn vegetatierijk, dit biedt bescherming. Tevens is het water rijk aan vegetatie en macrofauna. Door de grote hoeveelheid macrofauna is er voldoende voedsel voor de waterspitsmuis aanwezig. Deze soort kan op basis van de biotoopeigenschappen niet worden uitgesloten.

Vleermuizen

Voor vleermuizen (Ff-wet, tabel 3) zijn geen geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen aangetroffen. De aanwezige bomen bevatten geen holtes en er ontbreken gebouwen. Derhalve kunnen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten. De aanwezige bomen vormen geen lijnvormige elementen in het landschap, waardoor ze niet geschikt zijn om als

vliegrouete te dienen. Wel is het goed mogelijk dat vleermuizen boven het plangebied foerageren.

Overige soorten

In het plangebied werden ook sporen van mol (Ff-wet, tabel 1) aangetroffen. Verder wordt vast leefgebied verwacht van een aantal licht beschermde soorten (Ff-wet, tabel 1) zoals wezel, hermelijn, bosmuis, veldmuis, aardmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis en bosspitsmuis. Ook is het waarschijnlijk dat de bunzing hier zijn foerageergebied heeft. Vaste verblijfplaatsen van de laatste zijn niet binnen het plangebied aangetroffen.

3.2.3 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek werden grote aantallen kleine watersalamanders (Ff-wet, tabel 1) en de larven van deze soort aangetroffen. Tevens werden bruine kikker, meerkikker en gewone pad (allen Ff-wet, tabel 1) inclusief de larven van deze soorten aangetroffen. Het gebied wordt dus gebruikt als voortplantingsgebied door deze soorten. Ook biedt het plangebied voldoende schuilplaatsen voor deze soorten om te dienen als overwinteringsplaats.

Reptielen

Het plangebied is op basis van bekende verspreiding en biotooeigenschappen niet geschikt voor reptielen.

3.2.4 Vissen

In de sloten werd de driedoornige- en tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Tevens is de vierkant lopende sloot in het midden van het plangebied geschikt voor de zwaar beschermde grote modderkruiper. De sloot bevat veel bagger waar deze nachtactieve soort zich overdag en tijdens de winter in kan verschuilen. Desalniettemin werd deze soort tijdens de schepnetbemonstering niet aangetroffen en kan het voorkomen ervan in de te dempen sloten in het plangebied daarmee worden uitgesloten.

3.2.5 Ongewervelden

Er werden vlindersoorten als argusvlinder, distelvlinder en boomblauwtje in het plangebied aangetroffen. Libellensoorten die werden waargenomen waren paardenbijter en lantaarntje. Ook werden er veel libellenlarven in het water aangetroffen. Er worden geen beschermde vlinders en libellen in het plangebied verwacht.

In het water werd een grote diversiteit aan macrofauna aangetroffen, waaronder poelslak en posthoornslak. In het water werd ook een dode gevlekte Amerikaanse rivierkreeft aangetroffen. Omdat dit een exoot betreft, is deze soort niet beschermd, hij komt oorspronkelijk uit Noord-Amerika.

Beschermde macrofauna zoals de gestreepte waterroofkever of andere ongewervelde waterdieren zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

4.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 1	T 2	T 3	Nader onderzoek
Zoogdieren	Mol	x		x			Nee
	Waterspitsmuis		x			x	Ja
	Muizen overig (zie § 3.2.2)		x	x			Nee
	Vleermuizen		x			x	Nee
	Wezel		x	x			Nee
	Hermelijn		x	x			Nee
Broedvogels	Alle		x			x	Nee
Amfibieën	Kleine watersalamander	x		x			Nee
	Gewone pad	x		x			Nee
	Meerkikker	x		x			Nee
	Bruine kikker	x		x			Nee

Tabel 1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied. Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 1 = Tabel 1; Licht beschermd, T 2 = Tabel 2; Middelzwaar beschermd, T 3 = Tabel 3; Zwaar beschermd

4.2 Conclusies en aanbevelingen

Er worden middelzwaar of zwaar beschermde soorten verwacht. Op de overige en licht beschermde soorten is de zorgplicht van kracht.

- *Broedvogels*

Er moet in elk geval rekening worden gehouden met broedvogels. Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Daarom moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, dat loopt ongeveer van half maart tot half juli, maar dit is afhankelijk van het weer. De Flora- en faunawet schrijft geen datumgrenzen voor, de genoemde data zijn globaal. Ieder broedgeval is beschermd, dus indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet gewacht worden totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken.

Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat tijdens deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken.

- *Waterspitsmuis*

De sloten zijn geschikt voor de zwaar beschermde waterspitsmuis. Om uitsluitel te kunnen geven over de aanwezigheid ervan dient er nader onderzoek gedaan te worden. Bij dit nader onderzoek worden er vallen opgesteld, zogenaamde life-traps. Dit betekent dat de muizen in leven blijven wanneer ze de val in zijn gelopen.

Nadat de vallen enkele dagen gecontroleerd zijn kan er bepaald worden of de waterspitsmuis aanwezig, dan wel afwezig is. Het onderzoek dient plaats te vinden in de periode van september tot en met november, omdat de dichtheid van de muizen dan het hoogst is. Bij eventuele aanwezigheid dient er een ontheffing te worden aangevraagd.

Om uitsluitel te krijgen over de aanwezigheid van de waterspitsmuis dient er nader onderzoek gedaan te worden.

Figuur 3. Waterspitsmuis

- *Vleermuizen*

Het plangebied kan worden gebruikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn echter genoeg gelijksoortige gebieden in de omgeving waar de vleermuizen kunnen foerageren, waardoor er geen vaste verblijfplaatsen zullen worden aangetast.

- *Licht en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Voor schade aan licht beschermde soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht (zie Bijlage) van de Ff-wet schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

Een mogelijkheid om de licht beschermde kleine zoogdier- en amfibiesoorten geen schade te berokkenen is om alle vegetatie in het plangebied eenmalig voor de werkzaamheden kort af te maaien, zodat hun dekking verdwijnt. Hierdoor worden ze met zachte hand bewogen ergens anders hun heil te zoeken.

5. BRONNEN EN LITERATUUR

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.rijksoverheid.nl

www.hetInvloket.nl

www.synbiosis.alterra.nl

BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Verbodsbepalingen

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
 - Artikel 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplantings-, vaste rust- of verblijfplaatsen.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet in van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1,2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrictlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

1. Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
2. Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode
3. Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 -soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar moet worden gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens de *gedragscode* worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

N.B. Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt kan worden, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is.

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets' aan drie criteria. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan alle drie de criteria worden voldaan.

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is alleen mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Bepaalde nesten waarvan de meerjarig gebruik wordt gemaakt vallen buiten deze gedragscode en zijn jaarrond beschermd. Voor lijst van vogelsoorten waarvan het nest het gehele jaar beschermd is, zie "Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten" van Dienst Regelingen (28 augustus 2009).

Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.